

Súd: Okresný súd Dunajská Streda
Spisová značka: 20P/3/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2223200191
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 01. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Desana Janíčková Rusnáková
ECLI: ECLI:SK:OSDS:2023:2223200191.1

Uznesenie

Okresný súd Dunajská Streda v mimosporovej veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: L. M., M.. XX.XX.XXXX, Q. L. F. L., A.. Č.. Q. B. XXX/XX, XXX XX F.Ý. L., dieťa rodičov - matka: J. M., M.. XX.XX.XXXX, S.. XX.XX.XXXX, otec: neuvedený, o návrhu navrhovateľa: D. M., M.. XX.XX.XXXX, Q. G. W., A.. Č.. Q. B. XXX/XX, XXX XX F. L., na ustanovenie poručníka a o nariadenie neodkladného opatrenia, takto

rozhodol:

I. Nariaďuje sa neodkladné opatrenie v nasledovnom znení:

„Súd dočasne zveruje maloleté dieťa: L. M., M.. XX.XX.XXXX, do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľa: D. M., M.. XX.XX.XXXX, a to až do právoplatného skončenia konania vo veci samej o ustanovenie poručníka vedeného pod sp. zn. 20P/3/2023.

Súd ustanovuje maloletému dieťaťu: L. M., M.. XX.XX.XXXX, za opatrovníka navrhovateľa: D. M., M.. XX.XX.XXXX, ktorý bude zastupovať maloleté dieťa pri neodkladných úkonoch v záujme maloletého dieťaťa, a to až do právoplatného skončenia konania vo veci samej o ustanovenie poručníka vedeného na tunajšom súde pod sp. zn. 20P/3/2023.“

II. Súd ustanovuje Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Dunajská Streda za kolízneho opatrovníka pre maloleté dieťa: L. M., M.. XX.XX.XXXX, na zastupovanie v tomto konaní.

odôvodnenie:

1. Navrhovateľ sa svojím návrhom, osobne podaným na tunajšom súde dňa 17.01.2023, domáha o ustanovenie poručníka maloletému dieťaťu a o nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým sa maloleté dieťa dočasne zverí do jeho osobnej starostlivosti a zároveň, aby bol navrhovateľ dočasne ustanovený za opatrovníka maloletého dieťaťa.

2. Navrhovateľ vo svojom návrhu zo dňa 17.01.2023 uviedol, že maloleté dieťa pochádza z mimomanželského vzťahu matky, otcovstvo voči dieťaťu nebolo priznané. Matka maloletého dieťaťa dňa 14.01.2023 zomrela. Okrem vyššie uvedeného dieťaťa má aj dve ďalšie maloleté deti, pri ktorých navrhovateľ podáva návrh na zverenie detí do náhradnej osobnej starostlivosti samostatne. Matka maloletého nepracovala, už dlhší čas mala problémy s alkoholom, chcela sa ísť liečiť, avšak zomrela. Ako ďalej navrhovateľ, ktorý je starou matkou dieťaťa, uviedol, rodinu finančne zabezpečuje, platí nájom a iné potrebné výdavky; pracuje v Rakúsku ako robotník na páse (balenie a umývanie zeleniny), pričom jeho mesačný príjem je približne 1.200,00 - 1.400,00 €. Maloleté dieťa navštevuje L. Š. P. F. T. L. F. F. L., je v riadnej dispenzárnej starostlivosti lekára, pričom jeho zdravotný stav je dobrý. Navrhovateľ vyjadril svoju ochotu ako i schopnosť sa o dieťa postarať, je jeho starou matkou, dieťa pozná veľmi dobre. Počas týždňa, kedy pracuje v zahraničí, mu pomáha s výchovou maloletého jeho dlhoroční rodinní priatelia, s ktorými je v neustálom telefonickom kontakte, počas neprítomnosti navrhovateľa boli s maloletými deťmi v prenajatom byte, ráno ich odprevadia do školy a škôlky, uvaria, upracú byt a následne idú po dieťa do

škôlky; pri deťoch im pomáha aj ich už dospelý brat. Uvedeným spôsobom fungujú už určitý čas, nakoľko matka dieťaťa mala problémy s alkoholom, po Vianociach 2022 bola hospitalizovaná a po návrate z nemocnice mala absolvovať spomínané protialkoholické liečenie, avšak zomrela. Na záver navrhovateľ dodal, že t. č. je ešte zamestnaný, avšak už si vybavuje priznanie dôchodku, keďže v marci 2023 dovŕši dôchodkový vek, po ktorom sa bude o deti osobne starať len sám. Na základe uvedených skutočností navrhovateľ, mimo iného, žiada, aby tunajší súd neodkladným opatrením dočasne zveril maloleté dieťa do jeho náhradnej osobnej starostlivosti, a to až do právoplatného skončenia konania vo veci samej, zároveň, aby bol dočasne ustanovený za opatrovníka maloletého dieťaťa pri neodkladných úkonoch. Ako prílohy svojho návrhu navrhovateľ predložil kópiu rodného listu maloletého dieťaťa a úmrtného listu jeho matky.

3. Tunajší súd na základe podaného návrhu vykonal dokazovanie v rozsahu dovolenom a možnom pri rozhodovaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, pričom požiadal príslušný orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, aby v určenej lehote vykonal prešetrenie pomerov navrhovateľa na uvedenej adrese jeho pobytu. Z predloženej správy orgánu zo dňa 19.01.2023 vyplýva, že rodinu evidujú od roku 2018, kedy matka porodila dve deti, ktoré boli následne zverené do starostlivosti ich otca. Odvtedy boli s rodinou v kontakte, intenzívnejšie však začali pracovať s rodinou až dňa 11.01.2022, kedy bolo jedno maloleté dieťa vypočúvané v súvislosti s vyšetrovaním domnelého otca vyššie uvedeného maloletého dieťaťa a jedného iného muža, obvineného zo spáchania zločinu týrania blízkej a zverenej osoby; druhý muž žil v tom čase s matkou maloletého dieťaťa v spoločnej domácnosti. Oznámenie na políciu podala matka, ktorú dotýčny psychicky týral, neustále ju kontroloval a upodozrieval z nevery. Počas šetrení úrad zistil, že týrané a zneužívané boli aj deti, preto podali podnet na prešetrenie, pričom s rodinou bola nastavená intenzívna spolupráca a boli s nimi v pravidelnom kontakte. Matka začala následkom prežitých udalostí požívať alkohol, postupne vo väčšom množstve. Od novembra 2022 orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately pomáhal matke pri zabezpečení odvykacej liečby, z ktorého dôvodu začali zisťovať, kto by mohol z blízkej rodiny pomôcť pri výchove a starostlivosti o deti. Stará matka, ktorá finančne zabezpečovala rodinu, sa starala o deti cez víkendy, cez týždeň, kedy bola v práci v Rakúsku, pomáhala rodinná priateľka, ktorá sa nastahovala do spoločnej domácnosti. S učením deťom pomáha ich najstarší, už dospelý brat. Týmto spôsobom starostlivosti boli deti zabezpečené minimálne 5 týždňov, počas ktorého obdobia sa nevyskytli žiadne problémy, preto orgán nemá žiadne výhrady, aby sa v tomto pokračovalo až do času, kedy bude mať osoba navrhovateľa priznaný dôchodok (marec 2023). Ďalej uviedli, že na tunajšom súde prebieha pod sp. zn. 10P/4/2023 konanie o zverenie súrodenca vyššie uvedeného maloletého dieťaťa tiež do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľa. Rodina obýva trojizbový byt v prenájme, riadne zariadený a udržiavaný v čistote a poriadku, kde majú deti samostatnú izbu, kde majú vytvorené podmienky pre spánok, oddych a prípravu do školy. Stará matka pracuje v Rakúsku, jej mesačný príjem predstavuje cca. 1.200,00 €, režijné náklady na domácnosť sú v sume 500,00 € mesačne. Na základe zistených skutočností konštatujú, že maloleté dieťa má u navrhovateľa vytvorené vhodné podmienky na všestranný zdravý vývin dieťaťa.

4. Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

5. Podľa § 324 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

6. Podľa § 325 ods. 1 C.s.p. neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

7. Podľa § 326 ods. 1 C.s.p. v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha.

8. Podľa § 329 ods. 1 C.s.p. súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez vylúču a vyjadrenia účastníkov konania a bez nariadenia pojednávania.

9. Podľa § 330 ods. 1 C.s.p. súd môže určiť, že neodkladné opatrenie bude trvať len po určený čas.

10. Podľa § 367 ods. 1 C.m.p. neodkladným opatrením môže súd nariadiť, aby ten, kto má maloletého pri sebe, maloletého odovzdal do starostlivosti toho, koho označí súd, alebo do striedavej osobnej starostlivosti.

11. Podľa § 367 ods. 2 C.m.p. o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia rozhodne súd najneskôr do siedmich dní od doručenia návrhu. V tejto lehote súd uznesenie vyhotoví.

12. Podľa § 367 ods. 3 C.m.p. uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia je vykonateľné vyhlásením; ak sa nevyhlasuje, je vykonateľné, len čo bolo vyhotovené.

13. Podľa článku 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí, nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

14. Podľa článku 3 ods. 2 Dohovoru o právach dieťaťa štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, sa zaväzujú zabezpečiť dieťaťu takú ochranu a starostlivosť, aká je nevyhnutná pre jeho blaho, pričom berú ohľad na práva a povinnosti jeho rodičov, zákonných zástupcov alebo iných jednotlivcov právne za neho zodpovedných, a robia pre to všetky potrebné zákonodarné a správne opatrenia.

15. Podľa § 56 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov ak obaja rodičia maloletého dieťaťa zomreli, boli pozbavení výkonu rodičovských práv a povinností, bol pozastavený výkon ich rodičovských práv a povinností alebo nemajú spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, súd ustanoví maloletému dieťaťu poručníka, ktorý bude zabezpečovať jeho výchovu, zastupovať ho a spravovať jeho majetok.

16. Podľa § 57 ods. 4 zákona o rodine do času, kým nie je maloletému dieťaťu ustanovený poručník, alebo do času, kým sa ustanovený poručník neujme svojej funkcie, robí neodkladné úkony v záujme maloletého dieťaťa opatrovník ustanovený podľa § 60.

17. Podľa § 60 ods. 1 zákona o rodine okrem prípadov podľa § 39 ods. 3 a § 57 ods. 4 súd ustanoví maloletému dieťaťu opatrovníka aj vtedy, ak je to potrebné z iných dôvodov a zároveň je to v záujme maloletého dieťaťa.

18. Podľa § 60 ods. 2 zákona o rodine súd môže podľa odseku 1 ustanoviť za opatrovníka aj obec.

19. Podľa § 61 ods. 1 zákona o rodine opatrovník je povinný vykonávať svoju funkciu v záujme maloletého dieťaťa.

20. Podľa § 61 ods. 2 zákona o rodine súd vymedzí rozsah práv a povinností opatrovníka tak, aby bol splnený účel, na ktorý bol opatrovník ustanovený, a aby boli dostatočne chránené záujmy maloletého dieťaťa.

21. Neodkladné opatrenie je procesný inštitút, ktorého účelom je neodkladne upraviť pomery účastníkov konania, ak je to potrebné. Možno ho nariadiť, keď sú osvedčené aspoň základné skutočnosti odôvodňujúce potrebu neodkladnej úpravy pomerov účastníkov, nakoľko pred rozhodnutím súdu o neodkladnom opatrení nie je z dôvodu krátkosti času priestor pre vykonanie dokazovania v rozsahu vyžadovanom v základnom konaní, pričom zároveň nesmú existovať vážnejšie pochybnosti o potrebe tejto úpravy. Rozsah dokazovania je zúžený vzhľadom na účel a podstatu neodkladného opatrenia. Dôvod na nariadenie neodkladného opatrenia musí existovať v čase, keď o neodkladnom opatrení súd rozhoduje.

22. V súvislosti s rozhodovaním o neodkladných opatreniach v konaní starostlivosti o maloleté deti je potrebné uviesť, že zmyslom právnej úpravy formou neodkladného opatrenia v uvedených konaniach je ochrana práv detí v prípade konkrétneho ohrozenia. Inštitút neodkladného opatrenia v uvedených konaniach má slúžiť k ochrane práv dieťaťa v situáciách, keď sú práva dieťaťa zjavne ohrozené, a to do doby, keď o výchove dieťaťa, ktoré je inštitútom hmotného práva, nebude rozhodnuté podľa príslušných

ustanovení Zákona o rodine. Neodkladným opatrením súd aj z úradnej povinnosti (bez návrhu) môže odovzdať dieťa do starostlivosti druhého z rodičov alebo do starostlivosti toho, koho určí súd. Obsah tohto neodkladného opatrenia súvisí s otázkou výchovy mal. dieťaťa. Výchova mal. dieťaťa je inštitútom rodinného práva, ktorý má v Zákone o rodine normatívne vyjadrenie. To neplatí o pojme starostlivosť o dieťa. Starostlivosť, ktorá môže byť obsahom neodkladného opatrenia je inštitútom procesného práva. Jeho úprava obsahuje provizórnosť ako pojmový znak neodkladných opatrení. Preto odovzdanie mal. dieťaťa do starostlivosti druhého z rodičov alebo osobe, ktorú určí súd, je v skutočnosti faktické opatrenie, ktoré v zásade neovplyvňuje otázku budúcej výchovy.

23. Po oboznámení sa s podaným návrhom, s listinnými dôkazmi založenými v spise, ako aj po vykonaní nevyhnutného dokazovania dospel tunajší súd k záveru, že daná situácia vyžaduje bezodkladné poskytnutie potrebnej ochrany maloletému dieťaťu vo forme nariadenia neodkladného opatrenia, pričom dané opatrenie je v záujme maloletého dieťaťa. Keďže matka maloletého dieťaťa, ako jediný jeho rodič (otec nie je uvedený v rodnom liste dieťaťa), zomrela, t. č. nemá kto dieťa zastupovať, preto je potrebné do času, kým mu bude ustanovený poručník, ustanoviť maloletému opatrovníka, ktorý ho bude zastupovať pri neodkladných úkonoch. Navrhovateľ, ktorý je zároveň aj v príbuzenskom vzťahu s maloletým dieťaťom (je jeho starou matkou), prejavil ochotu a záujem vykonávať funkciu poručníka maloletého dieťaťa, do času jeho ustanovenia však aj funkciu opatrovníka dieťaťa. Podľa obsahu návrhu, ako aj správy orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately zo dňa 19.01.2023, navrhovateľ sa už v súčasnosti stará osobne o dieťa, preto tunajší súd rozhodol aj o jeho dočasnom zverení do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľa, nakoľko aj z vykonaného dokazovania vyplýva, že daná osoba, ako aj prostredie, v ktorom sa má vykonávať starostlivosť o maloleté dieťa, je vhodnou osobou, ako aj prostredím, na zabezpečenie osobnej starostlivosti o maloletého. Na základe uvedených skutočností rozhodol tunajší súd tak, ako je uvedené vo výroku I. tohto rozhodnutia a neodkladným opatrením zveril maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľa, zároveň však navrhovateľa ustanovil aj za opatrovníka dieťaťa. Opatrovník je oprávnený zastupovať maloleté dieťa pri neodkladných úkonoch, a to v jeho záujme.

24. Tunajší súd po nariadení neodkladného opatrenia dospel k záveru, že samotným neodkladným opatrením nie je možné dosiahnuť trvalú úpravu pomerov maloletého. Vzhľadom na skutočnosť, že maloletému dieťaťu je potrebné ustanoviť poručníka, tunajší súd obmedzil trvanie nariadeného neodkladného opatrenia do právoplatného skončenia konania vo veci samej, konkrétne konania o ustanovenie poručníka maloletému dieťaťu, ktorý bude následne zabezpečovať jeho výchovu, zastupovať ho a spravovať jeho majetok, a to z dôvodu, že takéhoto poručníka nie je možné ustanoviť maloletému dieťaťu formou neodkladného opatrenia.

25. Ak ide o právny úkon medzi deťmi samými alebo o právny úkon medzi i len jedným z detí a hoci i len jedným z rodičov, nemôže dieťa zastupovať ani jeden z rodičov; preto treba dieťaťu ustanoviť podľa ustanovenia § 31 ods. 2 zákona o rodine opatrovníka. To isté platí, ak ide o konanie pred súdom alebo iným orgánom verejnej moci. Tunajší súd na základe uvedeného dôvodu rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku II. tohto rozhodnutia a ustanovil vyššie uvedenému maloletému dieťaťu, ako účastníkovi konania, za kolízneho opatrovníka v tomto konaní príslušný orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately.

Poučenie:

Proti výroku I. tohto uznesenia je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od doručenia uznesenia na súd, proti ktorého uzneseniu smeruje.

Proti výroku II. tohto uznesenia odvolanie nie je prípustné.

Odvolanie môže podať účastník, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Toto rozhodnutie je v časti nariadenia neodkladného opatrenia vykonateľné vyhotovením.